

ПОШТАР ПОСПІШАЄ З ЛИСТОМ.

1. Муркало та Білочуб

Дівчина в шкіряному шлемі розчинила двері і зупинилась на порозі.

Сірі очі метнули поглядом по кімнати. Вона побачила на столі перекинутий графин. На підлозі валялись черепки розбитої тарілки. З етажерки поскидано книги, і вони, розтріпані, валялись по всій кімнати.

— Муркало! — грізно гукнула дівчина і рвонулася вперед.

Великий, сірий кіт з тигрячими вусами, піднявшись на задні лапи, плигав з етажерки вгору, до стелі. Там, у кутку, під стіною, причаїлась птиця. То був гарний чорний голуб з білим чубом.

Голуб рвонувся вгору від кота і долетів майже до середини кімнати. Далі його не пускав мотузочок, яким він був прив'язаний за ногу до етажерки.

— Білочуб! — злякано крикнула дівчинка і, схопивши лінійку для креслення, кинулась виручати голуба.

Сполоханий напасник кинувся навтіки. Він пролетів над столом і, хоч не мав крил, але, як птах, вилетів крізь одчинену квартиру.

2. Аеростат

Дівчина та була Гандзя Голубка. Птиця — її улюблений голуб Білочуб. Нاپасник Муркало, що заліз до кімнати, належав хлопцеві Гаррику.

Сімнадцятирічна Гандзя дуже захоплювалась повітроплавством. Останнім часом вона допомагала обладнувати новий аеростат. Керував тим аеростатом льотчик-повітроплавець Кучерявий. Після перших вдалих спроб він збирався в довгочасний політ, маючи на меті наукові спостереження. З ним мусів летіти вчений геофізик Гуттаг.

На сьогодні призначили виліт. Зачинивши квартиру, Гандзя поспішила на аеродром.

Аеростат був готовий до підйому. В повітрі ледве погойдувався велетенський м'яч. Міцний канат ще притримує його біля землі.

Льотчик, не зважаючи на літній день, одягнений в шкіряне пальто на хутрі. Він наче збирається на полюс. Ближчі друзі прийшли його провозжати. Серед них Гандзин однокласник Янко. Він один з кращих учнів професора Гуттага.

Гандзя зітхає, що не їй першій

доведеться летіти. В руках у неї клітка. В клітці — три голуби. Серед них красунь Білочуб.

Дівчина подає Кучерявому клітку з голубами.

— Ось вам мої поштарі, — каже вона.

— У нас радіо, — відповідає пілот.

— А ви все таки візьміть. Ви ж пошлете мені листа голубиною поштою.

3. У височинь

До аеростата підбіг Янків приятель Гарик.

— Товаришу Кучерявий, — задихаючись від швидкого бігу і хвилювання, прохрипів Гарик, — нещастя! Автомобіль професора Гуттага зіткнувся з грузовиком. Професора відвезли до лікарні непритомного.

Всі стривожено обступили хлопця, що приніс ту звістку. Пілот нахмурился і хвилину мовчав. Потім звернувся до начальника авіоклубу:

— Що ж, полечу один. Дуже шкода, що немає професора, бо сам я не зможу зробити всіх спостережень, які він намічав. Але виліт відбудеться.

— Я лечу з вами! — крикнув Янко. — Я зможу де в чому замінити мого вчителя професора Гуттага.

Саме в цей час Гандзя помітила біля аеростата сірого кота. Це був Муркало. Дівчина замагнулась на нього. Кіт злякався і дременув навтіки. Він плигнув просто в гондолу. Але там на нього замахнувся Янко, і Муркало кинувся на сітку, що з'єднувала гондолу з аеростатом. Він швидко подріпався наверх.

— Відходьте, відходьте! — загукали розпорядники.

Робітники одпустили канати, що притримували аеростат, і повітроплавці опинились в повітрі.

Велетенський м'яч спливав у височинь.

4. Перший лист

— Ми піднялись на шість кілометрів над землею.

— Нас несе на північний схід. Мороз двадцять градусів.

Обмінювались спостереженнями Кучерявий і Янко.

Внизу під ними виднівся ліс. Він скидався на кушки трави. Праворуч простяглося озеро. Ліворуч лежало місто.

Кучерявий підтримував зв'язок з землею по радіо. Він повідомляв, де саме знаходиться аеростат.

Минуло дві години, як вони вилетіли. Обидва почували себе чудово, не сподіваючись ніяких неприємностей. А неприємності вже чекали на них.

Вони не могли бачити, що на верху аеростата сидів Муркало, який тремтів від холоду і збирався злазити вниз.

Випустивши кігті, жалібно нявкаючи, він поліз.

Ніхто не бачив, як це сталося. Але радіо було попсовано Муркалом, коли він падав, зірвавшись з сітки. З переляку він заметався по гондолі і вискочив за борт. В останній момент кіт учепився за довгий мотузок, що звисав з гондоли.

Радіозв'язок був перерваний. Янко помітив під гондолою кота.

Обурені повітроплавці втягли Муркало в гондолу.

— Що ж, будемо одсилати першого листа голубиною поштою, — сказав Кучерявий.

5. Орел шукає здобичі

Степовий орел з'явся в піднебесся. Розпустивши величезні крила, він плив у повітрі, наче планер. Махнувши крилами, одразу піднісся на десяток метрів.

Гострими маленькими очима озирив низину на двадцять кілометрів навколо. Хижак шукав здобичі. Кожну мить він готовий блискавкою впасти на куріпку чи зайця і підняти їх під хмари.

Коли враз він помітив чималого птаха, що летів на південний захід. То поштовий голуб ніс першого листа з аеростата. Тим листом повітроплавці сповіщали, що в них попсовано радіо та над якою місцевістю вони пролетіли. Листа прикріпили голубові до ніжки. І хоч лист був не важкий, але утруднював літ. Голуб помітив напасника і, щоб схватись, знижувався до землі. Орел не одводив очей від голуба. Ще більше розправивши крила, птах-мисливець ринув униз.

Крилатий поштар встиг лише жалібно вуркнути і вже був в орлячих пазурях.

6. Буря

Порив вітру підкинув аеростат. Повітроплавці відчули той по-

штовх і стривожено презирнулись.

Вітер дужчав. По небу повзли хмари. Погода швидко гіршала. Внизу був ліс, і Кучерявий знав, що це дуже незручне місце для спуску.

Вітер все сильніше й сильніше кидав аеростат. Пориви вітру набирали шаленої сили. Його швидкість перебільшувала сто кілометрів на годину. Повітроплавці помітили, що вони знижуються. Незабаром вони вже були на висоті півтори тисяч метрів над землею.

— Викидай баласт! — скомандував Кучерявий.

Янко скинув усі мішечки з піском, що були прикріплені до гондоли. Аеростат трохи піднявся.

В цей час чорні хмари заволокли все навколо. Блискавка вогненною пружиною перетяла небо. Могутній удар грому покотився в хмарах з такою силою, ніби велетенські скелі скочувалися з гір. Сипнув дощ і перетворився в таку зливу, що, здавалось, море піднялось на небо і, продрививши хмари, падало на землю.

7. Звістка від повітроплавців

Радіостанція припинила радіоприймання з аеростата. Друзі повітроплавців непокоїлись. Ніхто не знав, де аеростат. Ніхто не міг сказати, що трапилось з повітроплавцями.

Несподівано налетіла буря і ще більша тривога охопила друзів Кучерявого і Янка.

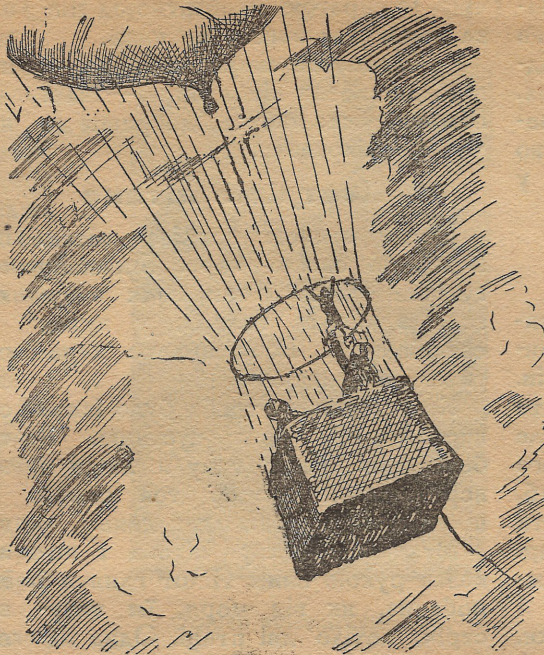
Буря лютувала над містом, полями й лісами. Шалений вітер ламав дерева, зривав дахи, перекидав автомобілі. Блискавка ударила в стару дерев'яну башту й спалила її. Буря принесла чорні хмари й розлилася зливою.

Цілу ніч здригалася земля від розкотистих вибухів грому.

А ранком ушух дощ і тільки над обрієм піднялося сонце — зникали пошматовані хмари. Під сонцем горіла роса на травах. Ледве помітний вітерець часом струшував в дерев дощові краплі. Сонце зазірало в калюжі і радісно усміхалось співам птахів і гудінню бджіл.

Ранком у віконце до Гандзі постукав голуб. Це був поштар із звісткою від повітроплавців.

„Випускаємо другого голуба. Наше радіо не працює. Попали в бурю. Вітер несе аеростат на схід. Гадаємо спуститись завтра. Привіт. Кучерявий, Янко“.

Минуло ще два дні, але більше відомостей від повітроплавців не надходило.

8. Нічний політ

Ні під ногами, ні над головою нічого не видно. Навколо темрява. Вітер обсипає дощем. Навколо мокро й холодно.

Часом блискавка проріже темряву, освітлюючи на мить дощову стіну, що затуляє землю.

Десять в повітрі бовтається аеростат. Але чи високо? На це питання точно не могли б відповісти самі повітроплавці. В темряві земля наче провалилась у безодню. Але можливо, що вони летять зовсім низько. На жаль, не можна довіритись приладам, бо через дощ вони показують невірно.

В темряві не можна навіть визначити, в якому напрямі їх несе. На північ? На південь? На схід? На захід?

Хто знає, де вони опиняться завтра. Лише годинник показує, що минула північ. Близиться час світанку. Але хвилини повзуть наче безконечні. Адже кожну мить аеростат може вдаритись об землю, об якусь будівлю, чи впасти на дерева в лісі.

Кучерявий і Янко мовчки сидять у гондолі, вкрившись ковдрами, притулившись один до одного. Хлопець обгорнув клітку з Білочубом. Муркало заліз льотчикові під полу шкіряного пальта.

Льотчик думає про те, що аеростат набрякає під дощем, важчає і, мабуть, знижується.

9. Над морем

Розвиднялось. Дощ перестав. Знеможені хмари повільно повзли

по небу. Внизу під хмарами, теж повільно, пролітав аеростат.

Янко спав. Біля його грудей дрімав Білочуб, прикритий ковдрою.

Кучерявий вдивлявся вниз. Він хотів дізнатись, як високо аеростат над землею. Але ось зовсім розвиднилось і здивований повітроплавець побачив не далі як за триста метрів під собою хвилі.

Буря занесла аеростат далеко і тепер він летів над морем.

Але найстрашніше було те, що кожної хвилини аеростат знижувався на один-два метри. Коли б аеростат спустився на море, то повітроплавці загинули б.

Минав час. Уже сонце піднялось над обрієм. Освітлені сонячним промінням, здавалось, веселіше шуміли хвилі. Прокинувся Янко і радісно усміхнувся сонцю. Біля хлопця терся Муркало і ласо позирав на Білочуба.

Янко підвівся і став край гондоли. Здивовано він оглянувся навколо. Не далі, як за двадцять-тридцять метрів під ними хвилювалося море. З тривогою він звів очі на Кучерявого. Той у відповідь бадьоро усміхнувся.

— Викидай все з гондоли! — скомандував Кучерявий.

В море полетіли харчі й одяг. Аеростат на кілька десятків метрів піднявся вгору.

10. Виліт Білочуба

Невеличкого вітру вистачило на те, щоб аеростат долетів до берега. Дно гондоли торкнулось мокрому піску. Першим з гондоли вискочив Муркало. Він пробіг кілька кроків, сів і почистив собі лапкою ніс.

Кучерявий потягнув клапан і випустив з аеростата газ.

Повітроплавці опинились на невеличкому острові, серед невідомого їм моря. Острів був пустинний. На ньому не росло жодного деревця. Не видно ніяких тварин. Надходив вечір.

— Що ж ми тут робитимемо? — спитав Янко.

— Випустимо Білочуба, складемо аеростат і чекатимемо допомоги.

Другого ранку Кучерявий написав таку записку: „Місто Червонопілотськ. Авіоклуб. Випускаємо третього голуба. Через тридцять дві години п'ятдесят хвилин спустились на маленькому острові в морі. Вночі підчас бурі втратили орієнтовку. Чекаємо допомоги. Харчів у нас не залишилось. Кучерявий“.

Повітроплавець передав записку Янкові. Хлопець прикріпив її до ніжки Білочуба. Потім підняв голуба і випустив у повітря. Муркало підплигнув над землею, люто облизався і жалісливо стежив, як Білочуб здіймався у височинь.

11. Протилежним шляхом

Знавці розповідають про випадки, коли поштові голуби приносили пошту за 600 кілометрів. Білочубові треба було пролетіти більше ніж 600 кілометрів. Але головною перешкодою для його польоту був нічний ураган. Голуб, як і люди, не міг вночі визначити напрямку, в якому його ніс вітер.

Білочуб летів на схід. І з кожною хвилиною він віддалявся і від острова і від своєї домівки. Голуб летів не в тому напрямі. Вже багато годин він бачив під собою тільки море. Вода, вода і вода. Ніде сісти відпочити.

Після полудня поштар звернув ліворуч. Часом він повертав голову і в стривожених очах з'являлось бажання повернути назад до острова. Але він летів далі. Його підбадьорила чайка, що з'явилася в далині, хоч вона швидко й зникла.

Наближався вечір. Сонце спускалось на море. І в цей час на обрії Білочуб помітив берег. Напружуючи останні сили, голуб поспішив туди. Смеркало, коли він спустився на гарячий пісок. Вздовж моря тяглася кам'яниста пустиня.

12. На острові

Сонце пекло нестерпно. Гарячий пісок обпікав ноги. Здавалось, що повітря виходило з великої печі, а під ногами ніби дротинки, розпечені електрикою.

Кучерявий і Янко сиділи голі в морі, голови були обмотані сорочками. Вони скудли і засмагли. Другий день друзі голодували. Сьогодні, крім голоду, дошкуляла ще й спрага. Сонце висушило дощову воду в калюжах.

Довго ходили по острову, вишукуючи, чи не залишилось де води.

Нарешті повітроплавець знайшов малесеньку калюжку, відкіля набрав дві склянки води.

Щоб не так хотілося пити, пробували сидіти в морі. Але морський простір ще більше розпалював спрагу.

Пили воду по черзі ковтками. Але тієї води їм могло вистачити лише на кілька годин. Кучерявий, змагаю-

чись із спрагою, непомітно од Янка намагався зовсім не пити.

— Допомога скоро прибуде, — підбадьорював він хлопця. — Наш Білочуб уже, мабуть, добрався до Червонопілотська.

13. Постріл з літака

Над пустинею пролітав літак. В далині синіло море. Впевнено гуділи мотори. Коли люди висували з літака голови, у вухах свистів вітер. Вони швидко перетинали пустиню.

Колись місяць треба було їхати верблюдами через пустиню. В безводних пісках гинули люди і верблуди. А тепер той самий шлях пролітали за один день.

Механік штовхнув пілота і показав рукою вниз. Пілот глянув і побачив, як від моря, їм назустріч, летіло дві птиці. Одна наздоганяла другу. Хижак гнався за здобиччю. Та птиця, що тікала, прямувала напереріз, у напрямі до літака. Літак і птах-утікач зближались. Пілот зацікавився цим полюванням і скільки міг зменшив швидкість літака.

Хижак кинувся на втікача, але промахнувся. Він знову злетів, щоб кинутись удруге. Втікач майже зрівнявся з літаком.

Бортмеханік висунувся з кабіни, не зважаючи на рвучкий вітер. Він побачив, як хижак знов ринув на втікача. Механік помітив, що той втікач був голуб. Голуб шмигнув під літак. Сокіл пролетів повз нього і не дістав його. Голуб з'явився по другий бік літака і змучений спустився на фюзеляж.

Хижак зухвало кинувся туди. Але куля, випущена рукою механіка, вбила його. Сокіл, кружляючи, падав униз, у пустиню.

14. Лист

Льотчик зацікавився врятованим птахом. Передавши керування літаком механікові, він висунувся з кабіни. Перед ним був красивий чорний голуб з білим чубом. Уваж-

но оглядаючи птаха, льотчик помітив, що до його ніжки щось прив'язано.

— Це поштовий голуб! — скрикнув льотчик,

Але звідки він тут?

Шум моторів заглушав голос.

Льотчик написав механікові записку: „Стеж за голубом. Зараз ідемо на посадку“. Він забрав керування до своїх рук.

Враз гуркіт моторів стих. Лише свистіло повітря, розрізуване пропелером. За кілька хвилин літак стояв у пустині. Білочуб, одлетівши сотню кроків від нього, сів на камені.

Пілот кинув птахові хлібних крихот і стомлений голуб довірливо наблизився до нього. Механік, що стояв поруч, швиденько нахилився і схопив крилатого поштаря. Зараз же він зняв з його ноги записку. Через десять хвилин літак знов був у повітрі. Пілот скерував його на море. Біля механіка сидів у нашвидку зроблений з кошика клітці Білочуб. Він спочивав. Літак, розвиваючи найбільшу швидкість, летів над морем. Пілот вдивлявся в обрій, розшукуючи острів.

15. Де повітроплавець?

Літак підлетів до острова. Пілот помітив на березі гондолу аеросгата. Там було зручне місце для посадки літака. Людей він ніде не бачив. Він посадив літак біля гондоли.

Льотчики оглядали острів. Біля гондоли лежало кілька речей з одягу. На піску виднілись сліди ніг. Механік, що мав сильний голос, заукав. Ніхто не відгукувався.

— Потонули в морі? Чи попливли на човні? — дивувався пілот.

Вони пройшли по острову, та ніде нікого не побачили.

— А це що? — спитав механік. Він показав на сірого kota, що виглядав спід однієї скелі.

Обидва підійшли ближче. Кіт, нявкаючи, підійшов до них.

Пілот глянув під скелю. Там, у розколині, лежало двоє людей: дорослий і юнак. Рука юнака стискувала вогуку хустинку, яку він клав дорослому на губи. Дорослий лежав непритомний. Юнак ледве ворухив губами.

Того дня була велика радість у Гандзі. Гарик вбіг до її кімнати з телеграмою вруці. „Врятовані літаком, завдяки Білочубові. Через кілька днів прибудемо додому.“

Кучерявий. Янко.“

